

Mr. Atlee og hansara menn.

Eingin landastjórn í Europa hefur verið fylgd við størri áhuga enn arbeidarastjórnin í Onglandi við mr. Atlee á odda.

Hesin áhugi vaktist beinan vegin, sum hon kom til ræði, tí fáur hevði ventað, at Labour Party fekk fullan meirluta. Væntandi var altíð, at teir konservativu fóru at hava stórt aflurstig. Stýri teirra hevði verið eitt áhaldandi mistak. Uttanríkispolitikkurin, har Chamberlain hevði rátt, hevði fært Bretland í óföri og forkoma tess sterku stöðu millum ríkin og so at endanum ríkið teir inn í stórbardagan, sum lamt hevði alt og lagt alt oyði. Innanríkispolitikkurin hevði eisini litlar og ongar fruktir borið. Óført arbeidslloysi og arbeidissambod, sum í stórum tórvaði ábót og ikki hóskadu til framstígini í vinnulivinum.

Men um allir hesir veruleikar lógu greiðir fyrri bretska fólkinum, so hevði hin stóri konservativi flokkurin eitt so stórt »aktiv«, sum var Churchill. Hann hevði verið hin mikli kriggsleiðarin. Eingin av øllum monnum í Bretlandi, sum frammi hövdu verið, stóð so í mætum sum Churchill. Men tó at hann hevði verið vekjarin og undangongumaðurin í kriggstíðini og settur av øllum flokkum til föra, so hevði bretska fólkið ikki slikt álit til hansara, at tey valdu hann og hansara flokk at taka ræði, nú friðurin kom, og landið skuldi verða uppbyggt aftur. Tað var so Atlee, sum fekk hesa miklu uppgávu og teir menn, sum hann fór at velja at standa sær við lið.

Tá ið ein fer at sammeta hesar báðar, Churchill og Atlee, so fer kanska í fólkaeygum hesin seinri at vera hin minni maðurin. Hann hevur ikki tær glógandi gávur sum hövdingurin frá stórbardaganum. Hann er ikki slikt eldsál og kann ikki meta seg móti Churchill sum røðara. Eisini fer hann kanska at standa aftan fyri aðrar menn í arbeidarastjórnini, eitt sum hin risaligi mr. Bevin, uttanríksmálaráðharrin. Hesin hevur ivaleyst størri mannligari gávur enn Atlee, er ein sterkari og meira serstök »persónligheit«, og hevði eisini tað óføra tunga og kravmikla starv at fylkja allan arbeidaraherin, kvinnur og menn, ið smíða skuldu vápnini, sum Bretland skuldi vinna kriggið við. Hann er eisini sagdur at standa Winston Churchill næst í øllum lutum.

Stafford Cripps er eisini maður, sum í seinastuni mikið tos hoyrist um. Hann er vordin hin fíggjarligi diktatorin í Bretlandi,

hansara vald er næstanuttan líka. Arbeidsevni hansara eru vordin eitt satt tiltak, og tað eru eingi samfelagsmál, ið hansara rúmligi heili ikki kann goyma og hava greiði á.

Tað kann tí undra, at hin meira sáttligi og javngávandi Atlee varð settur til leiðara og hevur henda sessin enn. Men tá ið so var, man hann hava evni, ið serliga gera hann búnan at leiða politiskan flokk og standa sum oddamann fyrri stórum ríki.

Eingin ivast um hansara dugnaskap, og at hann er álitismaður í øllum lutum. Eisini hevur hann gávarnar at semja, sum eru so tórvandi í flokkum, har demokrati og hugsunnarfrælsi ráða. Hann kann javna og slætta sinnini, tá ið ófriðamál liggja fyrri, og menn standa hvassliga móti hvørjum øðrum. Og eitt, sum ikki vígar minst, er tað, at hann er hugsjónarmaður. Hann barst ikki fyrri sosialistiskari hugsjón, tí hann er borin á skuggasíðu livsins og vil sleppa sær fram í ljósið. Tað er ikki mál hans. Hann var úr ríkligum heimi, kom úr Bretlands bestu skúlum, og var kendur sakførari, tá ið hann av starvi sínum lærði at kenna vesældómin, sum fjöldin av Bretlands íbúgvum livdi í, og setti sær sum mál at bota um kor teirra, ið samfelagið órættvist forfjónaði.

Sir Stafford Cripps er eisini ein av ministarunum í bretska arbeidarastjórnini, sum var borin at sita við aðra lið í samfelagnum, enn hann í dagsitir. Eins og Atlee var hann gítin sakførari og vann óføran pening av starvi sínum. Hann kom tíðliga fram í enskum politikki og hevur altíð staðið nógv vinstrumegin í enskum arbeidarapolitikki. Hann hevði týðningarmikið embætti sum sendimaður Bretlands í Moskva, og ivaleyst var tað honum at takka fyrri, at víðurskiptini millum hesi bæði lond bátnaðu so væl hesa tíðina.

Stafford Cripps er av fullum huga kristiliga sinnaður maður, og hann byggir sínar socialistisku hugsjónir á kristiligar grundreglur og kristnan moral, tað ið eisini altíð arbeidararørslan í Bretlandi hevur gjørt. Henda rørsla hevur verið demokratisk. Hon hevur ongantíð hongt seg í tær marxistisku »doktrinirnar«. Teir hava átið sær fyriliggjandi spurningar. Spurningurin um statsins tóku av framleiðslutólinum hevur eingin megin-spurningur verið. Hann hevur ligið fyrri í samband við víðurskiptini. Teir hava skotið uppá, at statin skal taka eina vinnu-

grein, tá ið hon tykist at verða betri røkt enn av privatmanninum.

Tað var stór ábyrgd at taka stýrið og við teirri fjölbroyttu stevnuskra, sum flokkurin hevði. Víðurskiptini vóru vánalig. Stórbardagin beint lokin. Alt umleggjast til friðarverk. Ungdómurin óvanur við friðarstarv, fólkið mótt og útlúgvad av krignum, og trongdin til hvíld og lætta á øllum. Ídnaður sum í stórum tórvaði at verða moderniseraður. Eitt land við ógiligari stórari kriggsskuld, og sum tó skuldi flyta inn nógv meira enn tað var fært fyrri at flyta út.

Mótstöðumenn siga, at illa er stýrt. Churchill rópar um ódugnakroppar og húsagang.

Hann, ið liður á, skal vera varin at fella skundigan dóm. Víst er, at nógv er komið á skafti, hóast mistøk sjálvandi eru gjörd, og nógv restar í uppbyggingina.

Likindini hava verið ring. Kavaveturin gjörði sitt. Uppgangandi vöruprisarnir í Amerika ótu ovskjótt upp hitt stóra amerikanska uppbyggingarlánið.

Men Atlee og hansara menn hava verið ótrogt tiligir. Teir hava verið sum lærarar. Teir hava greitt frá, og teir hava eggjað til størri framleiðslu, meira export. Exporter ella legg teg at doyggja, hava teir sagt. Og enska fólkið hevur skilt. Tey hava tikið ódnartök sum undir krignum, og tigandi hava tey tikið við skamtanum og vörutrongdum.

Enskur uttanríkispolitikkur hjá mr. Bevin hevur borið góðar fruktir og sett landið á odda aftur. Vestureuropeiskt samband við Bretlandi sum leiðara. Teir hava frásagt sær gamla ábyrgd fyrri londum, men einki var annað at gera. Afturimóti er styrknað millum móðurlandið og hjálondini. Bretska lövan hevur óivað ikki lagt seg at doyggja.

Hvat ið ein so kann siga um mr. Atlees stjórn, so hevði verri staðið til, um hinir konservativu komu til ræðið.

FINLAND

Stjórnarstríð hevur verið í Finlandi, men tað er lagt niður. Innanríkisráðharrin, Kommunisturin Leino, fór frá og annar maður, sum var Sosialistur, men nú er vordin Fólkademokrat, er komin istaðin.

Kvinnuligir prestar.

Danski biskoppurin Óllegaard innsetti triggjar kvinnuligar prestar nú her fyrri. Hetta er á fyrsta sinni, at kvinnur eru settar til prestar í kirkjuni. Tað hevur eisini verið stórt stríð bæði millum »leik og lærd« um hesa innsetan, og ikki minst nú aftaná verður mótmælt frá øllum síðum. Hetta brot við vanligligt praxis fer ivaleyst at föra nógv klandur við sær millum kirkjumenn og kirkjufólk í Danmark, og verður ivaleyst ikki til nakran frama fyrri donsku kirkjuna.

„Fiskivinnublað Føroya“.

Hetta ritið er útkomið. Kemur út eina ferð um mánaðin og hevur áhugaverdar greinir um fiskiskap og ymiskar spurningar, sum standa í samburði við fiskivinnu. Blaðstjóri er Karsten Hoydal fiskifrøðingur.

Fiskiskapur

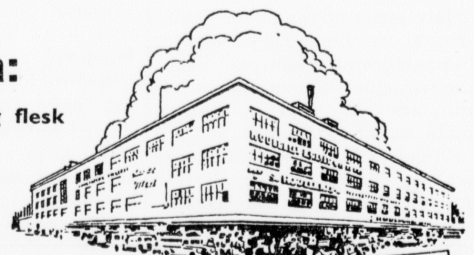
hjá Klakksvikar bátum í vikuni eftir hvitusunnuni:

Stöðin	7000 pund.
Varpið	20000 —
Makjuvik	6500 —
Váðklettur	12000 —
Núpur	8000 —
Gjógvarenni	2600 —
Eystnes	20000 —
Brandur	19000 —
Fylkir	7500 —
Stjórnán	8000 —
Keldan	20000 —
Leitið	2800 —
Torvanes	7000 —
Fuglberg	17000 —
Kvik	6500 —
Brimnes	11500 —
Nekkur	3500 —
Hjalmar	16000 —
Svananes (kalva)	1600 —

Vit lata:

Feskt kjøt og flesk
pysur
feitivörur
livurpostei
salatir
konserves

S. HOULBERG A/S
Kødbyen, København.

UMBOÐ:
B. MORTENSEN
TÓRSHAVN
Telefon 326